

Čís. 10474.

Domáháno-li se náhrady škody nejen podle XXX. hlavy občanského zákona, nýbrž i na základě zákona o ručení železnic ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák., jest pro spor příslušným obchodní soud.

(Rozh. ze dne 26. ledna 1931, R I 949/30.)

Žalobu proti dráze o zaplacení 1884 Kč opíral žalobce o ustanovení zákona ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák., jakož i o všeobecné předpisy občanského zákona o náhradě škody. Dovolací okresní soud odmítl žalobu pro věcnou nepříslušnost. Rekursní soud uložil prvnímu soudu, by dále o žalobě jednal. Důvody: Rekursní soud nesdílí právní názor prvního soudu. Žalobu podala třetí osoba, opírajíc ji o ustanovení § 1042 obč. zák. a požadujíc v ní jen hotová vydání za pohřeb syna, za ušlý výdělek svůj i manželky, a hotová vydání, která jiným způsobem na syna v jeho nemoci za žalovanou stranu vynaložila. Na věci nemění nic okolnost, že k přímému vyzvání prvního soudu doplnila žalobu větou, že opírá žalobní nárok i o příhodu v železniční dopravě ve smyslu zákona ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák., neboť tím se právní důvod žaloby nijak nezměnil.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Pro posouzení věcné příslušnosti soudu jsou rozhodnými údaje žalobní. Podle nich domáhá se žalobce náhrady škody, kterouž prý utrpěl tím, že jeho syn byl dne 20. září 1921 přejet vlakem; domáhá se náhrady této škody nejen podle třicáté hlavy občanského zákoníka, nýbrž i na základě zákona o ručení železnic ze dne 5. března 1869 čís. 27 ř. zák. Podle § 3 tohoto zákona a čl. VI. uvoz. zák. k j. n. náleží žaloby o náhradu škody, které jsou podány podle zákona o ručení železnic, před obchodní soud a není tedy dovolací okresní soud k projednání a rozsouzení žalobního nároku příslušný.

Čís. 10475.

Na osobním dlužníku lze se domáhati zaplacení celého dluhu, třebaž část jeho dluhu byla zajištěna hypotekárním závazkem třetích osob.

(Rozh. ze dne 26. ledna 1931, Rv I 38/30.)

František S. a manželé Ž-ovi koupili od firmy Š. Sentinel. K žádosti Františka S-a zaručila se žalující banka za zaplacení kupní ceny. K zajištění úvěrové pohledávky žalující banky dal jí František S. do zástavy své nemovitosti do výše 120.000 Kč, manželé Ž-ovi pak své nemovitosti rovněž do výše 120.000 Kč. Ježto kupitelé kupní cenu neza-

pravili, zapravila ji firmě Š. žalující banka a domáhala se na Františku S-ovi zaplacení 222.700 Kč jako na dlužníku osobním a do výše 120.000 Kč též jako na dlužníku hypotekárním a na manželích Ž-ových zaplacení 120.000 Kč jako na dlužnících hypotekárních. Procesní soud první stolice uznal podle žaloby. Důvody: Žalovaní manželé Ž-ovi namítají, že žalobkyně vymáhá na žalovaném Františku S-ovi celou pohledávku 222.700 Kč, na nich pak 120.000 Kč, současně tedy celkem 342.700 Kč. Tato námitka je lichá. Závazek žalovaných manželů Ž-ových jest odůvodněn úvěrní listinou ze dne 8. července 1925. Zjištěno, že úvěr do té výše byl vyčerpán. Pohledávka činila k 31. březnu 1928 222.700 Kč, avšak jest dále přihlížeti k $8\frac{3}{4}\%$ úrokům od 1. dubna 1928, které do vynesení rozsudku jsou splatné, takže poskytnutý úvěr podle úvěrních listin jest celkem 240.000 Kč vyčerpán, což prokázáno, počítají-li se úroky po dobu vedení rozepře (§ 406 c. ř. s.). Návrh žalobní proti žalovanému Františku S-ovi opírá se o jeho uznání ze dne 10. dubna 1928 a soud poukazuje k jeho prohlášení zjištěnému výpovědi svědků. Toto uznání má význam jen mezi žalobkyní a žalovaným Františkem S-em, netýká se závazku žalovaných manželů Ž-ových, založeného úvěrní listinou. Jest rozeznávati poměr žalovaných navzájem a poměr žalobkyně k Františku S-ovi a k manželům Ž-ovým. Jak se vyúčtují žalovaní navzájem, nemá významu proti žalobkyni; žalobkyně jest oprávněna požadovati tolik, kolik prokázala, že jí žalovaní dluhují; jest vyloučeno, že jest požadováno více, než přísluší podle účtu. Solidární závazek žalovaných Františka S-a a žalovaných manželů Ž-ových proti žalobkyni není prokázán, ani úvěrními listinami, ani svědky. Není prokázáno, že se všichni žalovaní zavázali solidárně platiti žalobkyni. Naopak zjištěno ujednáním ze dne 29. května 1925, že se každá strana zavázala hraditi jen polovici nákladu. Toho si žalobkyně byla vědoma, což dovozuje soud z obsahu úvěrních listin, jež jsou úplně samostatné a v nichž není ani slovem zmínky o solidaritě. Odvolací soud k odvolání Františka S-a napadený rozsudek potvrdil a uvedl v otázce, o niž tu jde, v důvodech: Nesprávné právní posouzení věci spatřuje odvolatel v porušení předpisu § 405 c. ř. s., poněvadž první soud odsoudil manžele Ž-ovy k zaplacení 120.000 Kč a jeho (odvolatele sama) k zaplacení 222.700 Kč s přísl., tedy celkem přisoudil žalující straně 342.700 Kč s přísl., ač žádala jen 222.700 Kč s přísl. tak, že prý mohl býti v nejhorším případě odsouzen jen k zaplacení části 120.000 Kč solidárně se Ž-ovými. O porušení předpisu § 405 c. ř. s. nemůže býti řeči, neboť z doslovu rozsudku a z jeho odůvodnění je patrné, že v pohledávce 222.700 Kč jest pohledávka 120.000 Kč, tak že žalovanému S-ovi není doslovem rozsudečného výroku nijak odňato právo v případném řízení exekucním namítati uspokojení pohledávky žalující strany placením manželů Ž-ových, kdyby k němu skutečně došlo. Žalobkyně prokázala, že její pohledávka za žalovanými činí 222.700 Kč s dalšími úroky od 1. dubna 1928, pohledávku tu uznal žalovaný S. dne 10. dubna 1928 a zavázal se ji zaplatiti do konce tohoto měsíce, nepožaduje na něm tudíž žalobkyně více, než co jí podle vyúčtování přísluší, jeho

uznání má význam jen mezi ním a žalobkyní, nedotýká se však nijak závazku žalovaných manželů Ž-ových, založeného úvěrní listinou ze dne 8. července 1925 a jak se všichni tři žalovaní navzájem vyúčtují, nemá proti žalobkyni významu.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání Františka S-a.

D ů v o d y:

Dovolání je liché, sporná věc nebyla posouzena v naříkaném rozsudku po právní stránce nesprávně. Dovolatel míní, že an byl odsouzen k zaplacení částky 222.700 Kč s příslušenstvím a manželé Ž-ovi k zaplacení 120.000 Kč s příslušenstvím, mají všichni dohromady zaplatiti žalobkyni 342.700 Kč, ačkoli celá pohledávka činí ve skutečnosti 222.700 Kč, a z toho dovozuje, že žalobkyně nemůže na něm požadovati celých 222.700 Kč, nýbrž jen 102.700 Kč. Dovolatel přehlíží, že jde o úhrnný poměr obligační, o jednotnou obligaci s několikerým ručením, a že spolužalovaní manželé Ž-ovi byli odsouzeni jen do výše svého ručení jako hypotekární, nikoli osobní dlužníci, kdežto dovolatel byl odsouzen pro sporný dluh jednak jako osobní, jednak jako hypotekární dlužník. Podstatou tohoto několikerého ručení jest, že se spoluzávazností hypotekárních dlužníků nesnižuje závaznost osobního dlužníka, třebaže jest i dlužníkem hypotekárním. Dokud není pohledávka žalobkyně úplně uspokojena, dotud jest dovolatel zavázán za celý dluh, a nemůže si počítati k dobru povinnost spoluodsouzených hypotekárních dlužníků, odsouzených jen jako takových. Právem byl odsouzen k zaplacení celého svého osobního dluhu se všemi jeho procesními důsledky, a nemůže těžiti z toho, že část jeho osobního dluhu jest zaručena hypotekárním závazkem třetích osob, nemůže z toho důvodu žalobkyni zbavovati práva, by na něm jako na osobním dlužníku nevymáhala celý dluh.

Čís. 10476.

Pojišťovací smlouva má ve všeobecném smyslu za účel úhradu majetkové potřeby pojistníka.

Společenstva podle zákona ze dne 9. dubna 1873, čís. 70 ř. zák. K provozování pojišťování výbav nebo věn družstvem jest třeba státního povolení. Není-li ho, jest-li však účelem družstva také podporování jeho členů poskytováním úvěru, nelze sice naříditi výmaz družstva z rejstříku, jest mu však naříditi, by uvedlo stanovy v soulad se zákonem.

(Rozh. ze dne 26. ledna 1931, R II 490/30).

Rejstříkový soud zamítl žádost předsednictva družstva pro vybavení mužů a žen se provdávších o zápis nově zvolených členů předsednictva a uložil předsednictvu družstva, by do jednoho měsíce podalo žádost o výmaz družstva ze společenstevního rejstříku. **D ů v o d y :**